

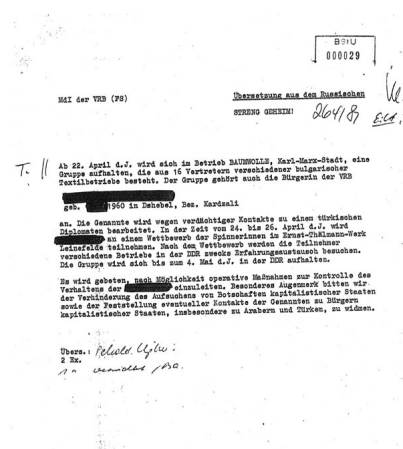


В тази статия, базирана на документи от архивите на Министерството на държавната сигурност ([ЩАЗИ](#)) на някогашната Германска демократична република (ГДР), става дума за две наглед обикновени истории. Без никаква връзка помежду си, освен че двамата герои попадат волю или неволю в кореспонденцията между българските и източногерманските тайни служби по времето на комунизма. Прегрешенията им от днешна гледна точка изглеждат незначителни, но за тоталитарния режим те са били в състояние да задействат тежкия репресивен апарат на "органиите". Макар и единични и без претенция за изчерпателност, случаите на тъкачката от Джебел и инженера от Лайпциг хвърлят светлина върху тоталното следене в комунистическата диктатура, механизмите на службите и често самоцелното им преиграване.

ДС и ЩАЗИ бдят за „професионална спартакиада” на тъкачи от НРБ и ГДР

Април 1987 г. вероятно е оставил в паметта на 16 текстилни работници от България красиви спомени: пътуване зад граница, нови запознанства, срещи с колеги, весели моменти, изобщо - приятни емоции. Групата от млади тъкачки, кроячки, шивачки и задължителните началства посещава ГДР за обмяна на опит и две седмици обикаля шивашките фабрики из Източна Германия. Важна част от програмата е участието в "професионална спартакиада" – масово разпространените тогава съревнования по отрасли и заняти.

Написано от Драгомир Иванов
Събота, 05 Април 2014 12:10



Заради една от българските участнички на крак се вдигат две окръжни управления на страховитото ЩАЗИ, сочат архивите от отдел X (международно сътрудничество) на бившето Министерство на държавната сигурност в Берлин. Агентите следят всяка стъпка на 27-годишното момиче от Кърджалийско, по заръка от българските си другари.

Сюжетът на пръв поглед е дребнав, в него няма особено напрежение, но ясно разкрива престараването на тайните служби, породено от параноичния страх от врага. В същото време представя мащабите на тоталното следене в комунистическата диктатурата, която разглежда всеки гражданин като потенциален изменник на родината.

Българската Държавна сигурност информира ЩАЗИ, че на 22 април 1987 г. в комбината "Баумволе" (в превод "памук") в Карл-Маркс-Щат (днешния Кемниц) пристига група работници от българската текстилна индустрия. Сред тях е и жена, родом от Джебел. Името ѝ е заличено в разсекретените документи, по силата на една поправка в Закона за архивите на ЩАЗИ, която скрива данните за трети лица, ако те не са се съгласили изрично да бъдат посочени.

Как ДС и ЩАЗИ организират "Биг брадър" на тъкачка от Джебел и инженер от Лайпциг

Написано от Драгомир Иванов
Събота, 05 Април 2014 12:10

Тъкачката, родена през 1960 г., представлява оперативен интерес за българските служби заради подозрителните ѝ контакти с турски дипломат. Срещу момичето, най-вероятно мюсюлманка по вероизповедание, тече разработка в България. От 24 до 26 април тя трябва да участва в състезание за предачки в завода "Ернст Телман" в тюрингския град Лайнефелде. След това цялата група ще посети различни предприятия и ще остане в ГДР до 4 май, пише в сведението от ДС.

ДС се обръща с молба до ЩАЗИ да предприеме оперативни мероприятия за контрол на поведението на момичето. Особено внимание според българите е нужно, за да се предотврати контакт на младата жена със западни посолства, както и с граждани на капиталистическите страни, най-вече араби и турци.

В архивите са се запазили две секретни телеграми от окръжни управления на ЩАЗИ, които говорят, че въпросната личност е наблюдавана непрекъснато. В първата офицерите от Ерфурт, Тюрингия, съобщават до централата в Берлин, че не са установили опити на българката да общува с хора от западните държави. Специалните мероприятия на агентите не са отчели и случаи жената да пробва да се отдалечи от групата.

BSIU		
000036		
CS-№:	674	
Datum	Zeit	St
13.05.87	14.00	12
Empfänger:	amt:	

103187
12.05.87

1 CPS 674

1 WFS BERLIN

1 ABSTELLUNG ROER 10

1 STELVV, LEITER DEN, OBERST HEROLD

1 BEZUGNEHMEND AUF IHR CPS 1345 VON 24.04.87 TEILEN WIR IHNEN MIT,

1 DASS ES SEITENS DER PERSON

1 [REDACTED] IN DERZEIT ... 6 17 26.5.87

1 KEINE KONTAKTVERSUCHEN ZU PERSONEN AUS DER NSH GRD.

1 DARUEBER HINRAUS KÖNNTEN DURCH SPEZIFISCHE KRAEFTE UNSERER

1 DE EBENFALLS NUR VV KEINE HINWEISE ERKANNBAR WERDEN ZU

1 VERSUCHEN DER [REDACTED] SICH VON IHRER DELEGATION ZU ENTFERNEN.

1 ALLE MITGLIEDER DER BÜROKRATISCHEN DELEGATION, DIE AUSSERZUEH

1 DER BERUFSPARTAKISTE IM ZEITRAUM VON 22.04. - 27.04.87 IN

1 WER BUNSC WELTEN BEFANDEN SICH UNTER STRENGER KONTROLLE

1 UND VERHALTEN SICH IM ÜBEREINSTIMMUNG ZU FRÜHEREN DELEGATIONEN

1 SEHR DISZIPLINIERT.

1 BV ERFURT KB MORRIS

1 I. V. LIEBOWITZ / PRAER

1 CPS 134 BER KB

Как ДС и ЩАЗИ организират "Биг брадър" на тъкачка от Джебел и инженер от Лайпциг

Написано от Драгомир Иванов
Събота, 05 Април 2014 12:10

Служба	Служба	Служба
Датум	Зел	Сл
26.05.87	15 30	Sull

сфс 2583

mfs berlin
abteilung roem. 10
gen. oberst herold

einleitung operativer kontrollmassnahmen zu

rpt [redacted] 1960 in dshebel/vr bulgarien
rpt [redacted] 60
- lhr cfs nr. 706 vom 24.04.1987 rpt 706/240487 -
- - - -

entsprechend lhrm cfs wurden in der zeit vom 28.04. - 04.05.1987
rpt 2804-040587 inoffizielle kontrollmassnahmen zu der [redacted]
eingeleitet. im ergebnis der massnahmen konnten keine verbindungen
zu personen aus dem nichtsozialistischen ausland bzw. operativ
relevante hinweise festgestellt werden.

die [redacted] verhielt sich innerhalb der reisegruppe zurueckhaltend
und unauffaellig.

bv karl marx stad
abteilung roem. 18 / leiter
dangriesz / herrmann
(cfs 2583 der: bv kms)



0.7

Abteilung X
Leiter

Berlin, den 16. 6. 1987
R/Re
6436

BSIU
000009

Hauptabteilung XVIII
Leiter

Information der Sicherheitsorgane der VRB

Die Anlage werden von den Sicherheitsorganen der VRB
erlangte operative Hinweise zu dem DDR-Bürger

Ing. [redacted]
Außenwirtschaftsingenieur

sit der Bitte um Kenntnisnahme und weitere Auswertung
übermittelt. In den Spächern der Abt. 4 sind zu [redacted] keine
Hinweise vorhanden. Weitere Überprüfungen wurden nicht geführt.

Anlage
1. BSI. Übersetzung
1. Visitenkarte

Dangriesz
Generalsekretär

Abteilung X

Anlage zum Schreiben X/6436/87-m
vom 16. 6. 1987

00 VRB

Übersetzung aus dem Russischen
[redacted]

Von unserer Quelle haben wir erfahren, daß bei Handelsgesprächen
vom 03. - 09.06.87 in Berlin zwischen Vertretern der DDR und der Außen-
handelsorganisation "Technoexport" der VRB

Ing. [redacted]

mit [redacted] teilgenommen hat.

In einer der Diskussionen begann Ing. [redacted] ohne einen bestimmten Grund zu haben,
fremde zu sprechen, wie sich zum Beispiel [redacted] und wie vorher zur
gleichen Zeit die Situation in den anderen Städten der DDR sei. Er sagte,
daß es dort große Versorgungsprobleme gäbe, weil alles nach Berlin geht.
Gleichzeitig äußerte er die Meinung, daß es falsch gewesen sei, wenn ein
Person aus dem West-Berliner-Bezirk von Berlin, diese Stadt zur Hauptstadt
der DDR zu erklären. Ing. [redacted] erklärte, daß man bis 1961 mit der
Umwelt bzw. dem Verkehr unproblematisch in alle Richtungen fahren konnte,
und daß dies noch dem Fall der Mauer zur die einstecken Bürger nicht mehr
möglich ist. Er erklärte, daß diese Situation nicht mehr lange andauern
werde, und daß es in nächster Zeit zu einer erneuten Wiedervereinigung
der Stadt kommt.

Die Quelle hatte keine Möglichkeit, Ing. [redacted] zu befragen.
Es wird eine Visitenkarte von Ing. [redacted] beigelegt.

Dangriesz, Herrmann
S. 2

